

Horten kommune

Vår ref. 15/24178
15/1514 - 2 / FE-000

Saksbehandler:
Kristian Aas

NOU 2015: 4 Tap av norsk statsborgerskap

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kommunestyret	22.06.2015	094/15

Administrasjonens forslag

Horten kommune tar NOU 2015: 4 Tap av norsk statsborgerskap til orientering.

22.06.2015 Kommunestyret

Vedtak:

Horten kommune tar NOU 2015: 4 Tap av norsk statsborgerskap til orientering.

Eventuell kriminalisering av fremmedkrigere bør i første rekke ta sikte på frihetsberøvelse som straff, slik at unge mennesker får muligheten til rehabilitering etter endt soning. Dette stiller seg annerledes der fremmedkrigere har begått alvorlige kriminelle handlinger som et ledd i krigføring. Personer som tjenestegjør i fremmed militær styrke kan for eksempel gjøre seg skyldig i deltakelse i folkemord eller krigsforbrytelser. Tilsvarende gjelder for personer som på annen måte sterkt har skadet nasjonens interesser gjennom terrorhandlinger eller angrep på statsmaktene eller statsstyret. Dette kan være personer som benytter sitt norske pass til å bygge terrornettverk eller utføre terroraksjoner i Europa, men som normalt er bosatt i sitt andre hjemland utenfor Schengen-området. Det bør etableres en lovhjemmel for tap av norsk statsborgerskap for personer som dømmes for slike alvorlige forbrytelser, under forutsetning av at disse personer har annet statsborgerskap og samtidig har en relativ svak tilknytning til Norge. Slik vil tap av statsborgerskap knyttes til de handlinger vedkommende er ansvarlig for - og ikke alene til de forhold at vedkommende har vært fremmedkriger.

Møtebehandling:

Alf Henriksen foreslo:

Eventuell kriminalisering av fremmedkrigere bør i første rekke ta sikte på frihetsberøvelse som straff, slik at unge mennesker får muligheten til rehabilitering etter endt soning. Dette stiller seg annerledes der fremmedkrigere har begått alvorlige kriminelle handlinger som et

ledd i krigføring. Personer som tjenestegjør i fremmed militær styrke kan for eksempel gjøre seg skyldig i deltakelse i folkemord eller krigsforbrytelser. Tilsvarende gjelder for personer som på annen måte sterkt har skadet nasjonens interesser gjennom terrorhandlinger eller angrep på statsmaktene eller statsstyret. Dette kan være personer som benytter sitt norske pass til å bygge terrornettverk eller utføre terroraksjoner i Europa, men som normalt er bosatt i sitt andre hjemland utenfor Schengen-området. Det bør etableres en lovhjemmel for tap av norsk statsborgerskap for personer som dømmes for slike alvorlige forbrytelser, under forutsetning av at disse personer har annet statsborgerskap og samtidig har en relativ svak tilknytning til Norge. Slik vil tap av statsborgerskap knyttes til de handlinger vedkommende er ansvarlig for - og ikke alene til de forhold at vedkommende har vært fremmedkriger.

Votering:

Administrasjonens forslag enstemmig vedtatt.

Henriksens forslag enstemmig vedtatt.

SAKSOPPLYSNINGER

Bakgrunn

Det ble besluttet å gjøre en utredning om tap av norsk statsborgerskap i september 2014. Utredningens mandat har vært: Europarådets konvensjon om statsborgarskap fra 1997 åpner for tilbakekall av statsborgerskap ved frivillig tjeneste i utenlandsk militær styrke, og ved adferd som er sterkt til skade for statens vitale interesser. Utredningen skal komme med forslag til regelverksendring og diskutere hvorvidt en endring bør gjøres.

Link til høringen: <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/horing-nou-20154-tap-av-statsborgerskap/id2404185/>

Utredningen resulterte i «NOU 2015: 4 Tap av norsk statsborgerskap» som nå er på høring i kommunene.

Faktiske forhold

Utredningen ser på hvilke muligheter lovgiver har for å innføre regler om tap av statsborgerskap, der en statsborger opptrer sterkt til skade for statens vitale interesser eller frivillig har tjenestegjort i en fremmed militær styrke. Høringsfrist er 27.06.2015

Lovendringen:

I lov om norsk statsborgerskap 10. juni 2005 nr 51 skal ny § 26a lyde:

§26a Tap av statsborgerskap ved straffbare forhold

Den som har norsk og annet statsborgerskap, kan tape sitt norske statsborgerskap ved overtredelse av straffeloven § 131 eller en bestemmelse som kan leder til fengsel i 21 år eller mer etter straffeloven kapitlene 16 eller 17.

Ingen kan tape sitt norske statsborgerskap etter denne bestemmelsen for handlinger begått før fylte 18 år.

I lov om straff 20. mai 2005 nr 28 skal §29 første ledd bokstav f) lyde:

f) rettighetstap, jf kapittel 10 eller statsborgerloven §26a.

Lover og forskrifter

Statsborgerskapsloven
Straffeloven

Vurderinger

En rekke hensyn gjør seg gjeldende ved vurdering av om det bør innføres regler om tap av statsborgerskap ved tjenestegjøring i fremmed militær styrke eller ved sterk skade på nasjonale vitale interesser. Et overordnet hensyn som trer tydelig frem er at myndighetene i størst mulig utstrekning må søke å oppnå en situasjon som på lengre sikt reduserer – ikke øker - faren for vold og frykt i samfunnet. Et annet overordnet hensyn er at de idealer som det norske samfunnet er tuftet på må ivaretas. Det gjelder særlig idealer som demokrati og menneskerettigheter.

På bakgrunn av disse vurderinger anbefales det ikke at det politiske handlingsrom benyttes fullt ut for innføring av regler om tap av statsborgerskap. Det anbefales ikke at det gis regler om tap av statsborgerskap for tjenestegjøring i fremmed militær styrke som sådan. Men under noe tvil anbefales det at det gis regler om tap av statsborgerskap for enkelte, konkretiserte straffbare forhold som er av en slik grov karakter at de må anses for å falle inn under betegnelsen «nasjonens vitale interesser». Dette vil være handlinger som er ytterst alvorlige og som fremstår som så rystende at det vil støte an mot den allmenne rettsfølelsen om personer som står bak disse handlingene får beholde sitt norske statsborgerskap når de allerede har et annet statsborgerskap

Det er et fokus i NOU en på om tap av statsborgerskap vil være til hinder for integreringen og føre til økt radikaliserings.

Økonomiske konsekvenser

Eventuelle regler om tap av statsborgerskap skal knyttes direkte opp til overtredelse av konkrete straffebestemmelser, og dermed en straffeprosess. Kostnader vil være slik som i andre straffesaker med tilhørende etterforskning, saksforberedelse, straffesak og eventuelt utvisning og uttransportering av den straffedømte.

Miljø- og folkehelsekonsekvenser

Tiltak mot radikaliserings er viktige forebyggende innsatser.

Konklusjoner/anbefaling

Horten kommune tar NOU 2015: 4 Tap av norsk statsborgerskap til orientering.